

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПРАВОТВОРЧОСТІ ТА
НАУКОВО-ПРАВОВИХ ЕКСПЕРТИЗ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ**

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

Іноземна мова

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

Галузь знань: 08 Право

Спеціальність: 081 Право

Освітньо-наукова програма: 081 Право

Статус дисципліни: обов'язкова

Київ 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Вченої ради
Науково-дослідного інституту
правотворчості та науково-правових
експертиз Національної академії правових
наук України
від 28 вересня 2023 р., протокол № 10

Голова Вченої ради

Олексій КОТ

Розглянуто на засіданні відділу приватноправових досліджень Науково-дослідного інституту правотворчості та науково-правових експертиз НАПрН України (від 26 вересня 2023 р., протокол № 4)

Розробник: Галдецька Ірина Григорівна, кандидат юридичних наук, доцент

Гарант освітньо-наукової програми:
завідувач відділу науково-правових експертиз
Науково-дослідного інституту правотворчості та
науково-правових експертиз НАПрН України,
доктор юридичних наук, професор

Лариса КРАСИЦЬКА

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Лариса КРАСИЦЬКА", written over a horizontal line.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
	08 Право 081 Право <u>третій (освітньо-науковий)</u> <small>(назва СВО)</small>	Навчальний курс <u>1</u> Семестр <u>1-2</u> Вид контролю: <u>залік, екзамен</u>
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання		заочна форма навчання
Лекції — <u> </u> ; <small>(години)</small> Семінарські заняття — <u> </u> ; <small>(години)</small> Практичні заняття — <u>60</u> ; <small>(години)</small> Лабораторні заняття — <u> </u> ; <small>(години)</small> Самостійна робота — <u>120</u> ; <small>(години)</small> Індивідуальні завдання: Курсова робота — <u> </u> <small>(кількість; № семестру)</small> Реферати (тощо) — <u> </u> <small>(кількість; № семестру)</small>		Лекції — <u> </u> ; <small>(години)</small> Семінарські заняття — <u> </u> ; <small>(години)</small> Практичні заняття — <u>30</u> ; <small>(години)</small> Лабораторні заняття — <u> </u> ; <small>(години)</small> Самостійна робота — <u>150</u> ; <small>(години)</small> Індивідуальні завдання: Курсова робота — <u> </u> <small>(кількість; № семестру)</small> Реферати — <u> </u> <small>(кількість; № семестру)</small>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення іноземної мови здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії є практичне володіння іноземною мовою, яке дозволяє використовувати її в науково-дослідницькій роботі. Вивчення іноземних мов є невід'ємною складовою частиною загальної підготовки вченого..

Завдання навчальної дисципліни полягають у вдосконаленні та подальшому розвитку здобутих у закладі вищої освіти знань, навичок і вмінь з іноземної мови в різних видах мовленнєвої діяльності:

- удосконалення та розвиток мовленнєвих вмінь здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (вміння та навички письма англійською (французькою, німецькою) мовами;
- вміння сприймати мову на слух; спілкуватися іноземною мовою на різноманітні професійні теми у ситуаціях навчальної та професійної взаємодії;
- вміння читати та перекладати іншомовну фахову літературу; володіти юридичними термінами.

Міждисциплінарні зв'язки: актуальні проблеми філософії, організація наукових досліджень та методологія юридичної науки, правоінтерпретаційна політика та юридична техніка, методика викладання галузевих юридичних дисциплін, педагогічна практика.

Вивчення навчальної дисципліни «Іноземна мова» передбачає формування та розвиток у здобувачів третього рівня вищої освіти ступеня доктора філософії наступних компетентностей та досягнення результатів навчання.

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері права, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК01. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК02. Здатність розробляти наукові проекти та управляти ними.
- ЗК03. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.
- ЗК04. Здатність усно і письмово презентувати результати власного наукового дослідження українською та іноземною мовами, глибоко розуміти іншомовні наукові та професійні тексти за напрямом досліджень.

Спеціальні компетентності (СК):

- СК03. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті та проєктах правничої освіти у системі освіти дорослих.

Результати навчання:

- РН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми права державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

- РН04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.

3. Програма навчальної дисципліни**Тема 1. Мета і завдання навчальної дисципліни та вимоги щодо іспиту.**

Мета і завдання навчальної дисципліни та вимоги до іспиту.

Тема 2. Наукові конференції.

Участь у наукових конференціях. Види конференцій.

Тема 3. Формули професійного спілкування.

Формули ведення дискусій.

Тема 4. Підготовка доповіді на наукову конференцію.

Обговорення доповіді іноземною мовою.

Тема 5. Анотація.

Правила складання анотації.

Тема 6. Повторення граматичного матеріалу.

Граматичні особливості іноземної мови.

Тема 7. Основи перекладу.

Адекватний переклад.

Тема 8. Підготовка до іспиту.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема 1. Мета і завдання навчальної дисципліни та вимоги щодо іспиту.	4			2		2	залік
Тема № 2. Наукові конференції.	16			6		10	
Тема № 3. Формули професійного спілкування (ведення дискусій, обмін думками, вираження згоди/незгоди)	22			6		16	
Тема № 4. Підготовка доповіді на наукову конференцію. Обговорення доповіді іноземною мовою.	24			8		16	
Тема № 5. Анотація	24			8		16	
Всього за I семестр	90			30		60	
Тема № 6. Повторення граматичного матеріалу.	28			8		20	
Тема № 7. Основи перекладу.	32			12		20	

Тема № 8. Підготовка до іспиту.	30			10		20	екзамен
Всього за II семестр	90			30		60	
Всього за рік	180			60		120	

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема 1. Мета і завдання навчальної дисципліни та вимоги щодо іспиту	9			2		5	залік
Тема № 2. Наукові конференції	24			4		20	
Тема № 3. Формули професійного спілкування (ведення дискусій, обмін думками, вираження згоди/незгоди	24			4		20	
Тема № 4. Підготовка доповіді на наукову конференцію. Обговорення доповіді іноземною мовою	17			2		15	
Тема № 5. Анотація	18			3		15	
Всього за I семестр	90			15		75	
Тема № 6. Повторення граматичного матеріалу	30			5		25	екзамен
Тема № 7. Основи перекладу	29			4		25	

Тема № 8. Підготовка до іспиту	31		6	25	
Всього за II семестр	90		15	75	
Всього за рік	180		30	150	

4.2. Теми практичних занять

Тема 1. Мета і завдання навчальної дисципліни та вимоги щодо іспиту.

1. Мета і завдання навчальної дисципліни та вимоги до іспиту.
2. Особливості мови юридичної літератури (англійська).
3. Переклад юридичної літератури.
4. Словники та довідкова література з іноземної мови, яка вивчається.

Тема 2. Наукові конференції та симпозіуми.

1. Участь у наукових конференціях та симпозіумах.
2. Види конференцій.
3. Вимоги до публікації.

Тема 3. Формули професійного спілкування (ведення дискусій, обмін думками, вираження згоди/незгоди).

1. Формули ведення дискусій.
2. Формули для обміну думками.
3. Формули вираження згоди/незгоди.
4. Вправи для розвитку навичок усного мовлення.

Тема 4. Підготовка доповіді на наукову конференцію. Обговорення доповіді іноземною мовою.

1. Етапи підготовки доповіді. Доповідь на наукову конференцію.
2. Мова наукового стилю.
3. Мовні кліше, що використовуються при обговоренні доповіді.

Тема 5. Анотація.

1. Визначення поняття «анотація».
2. Правила складання анотації.
3. Мовні кліше для написання анотацій.
4. Анотування статей фахової спрямованості.

Тема 6. Повторення граматичного матеріалу.

1. Граматичні особливості іноземної мови.
2. Граматичний розбір речення.
3. Граматичні вправи.

Тема 7. Основи перекладу.

1. Адекватний переклад.
2. Граматичні труднощі перекладу.
3. Синтаксичні труднощі перекладу.
4. Лексичні труднощі перекладу (багатозначність, іноземні запозичення, аббревіатура, умовні позначення, відтворення власних назв тощо).

Тема 8. Підготовка до іспиту.

1. Читання, переклад, лексико-граматичний аналіз текстів юридичної спрямованості.
2. Розвиток мовленнєвих навичок: вправи для розвитку навичок усного мовлення.
3. Підготовка коротких повідомлень і доповідей рідною та іноземною мовою щодо прочитаного матеріалу.
4. Написання анотацій до текстів.

4.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Тема 1. Особливості мови юридичної літератури (англійська, німецька, французька). Переклад юридичної літератури. Способи утворення термінів в іншомовній юридичній літературі, та особливості їх перекладу

Тема 2. Конференція як форма організації наукової діяльності. Структура конференції. Види конференцій.

Тема 3. Основні принципи вибору формул спілкування в залежності від соціальних статусів співрозмовників.

Тема 4. Основні формули вираження згоди/незгоди.

Тема 5. Особливості підготовки та оформлення тез наукової доповіді.

Тема 6. Загальні принципи перекладу складних синтаксичних конструкцій у наукових текстах.

Тема 7. Перекладацьке реферування (читання, вибіркового усного і письмового переклад та реферування літератури за фахом).

Тема 8. Лексичні та синтаксичні труднощі перекладу.

5. Індивідуальні завдання

Відповідно до навчального плану із навчальної дисципліни «Іноземна мова» реферати, курсові роботи не передбачено.

6. Методи навчання

Практичні заняття з навчальної дисципліни «Іноземна мова» проводяться з використанням мультимедійних презентацій.

Під час навчання іноземним мовам використовуються сучасні ефективні підходи до викладання мов, що в значній мірі залежить від цільової ситуації та потреб цільової аудиторії, тобто від вхідного рівня володіння мовою студентами та їх наряду підготовки. Серед них: комунікативний підхід; діяльнісно-орієнтовний підхід; проблемно-орієнтовний підхід, спрямований на виконання завдань, а не окремих вправ; метод проектів; ситуативний підхід з використанням мовних функцій та функціональних показників, типових для ситуацій, максимально наближених до реального життя; дієвий підхід, який

передбачає спільну роботу студентів у парах, групах, командах тощо; внутрішні (зовнішні) кола (inside/outside circles); мозковий штурм (brain storm); читання зигзагом (jigsaw reading); обмін думками (think-pair-share); парні інтерв'ю (pair-interviews).

Методи та підходи, що використовуються, ґрунтуються на сучасних тенденціях філософії вищої освіти, сучасних теоріях вивчення іноземних мов і навчального процесу, серед яких бехейверизм, когнітивізм, конструктивізм, теорія оволодіння іноземними мовами, багатосторонній інтелект, гуманізм.

7. Методи і форми контролю

Оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни «Іноземна мова» включає в себе поточний та підсумковий контроль.

Загальна кількість балів з навчальної дисципліни 100 балів ECTS = поточний контроль 50 балів (практичні заняття) + підсумковий контроль 50 балів.

Поточний контроль. До форм поточного контролю належать: опитування на практичних заняттях; участь в дискусіях, обговоренні доповідей; підготовка доповідей; тестування; виконання самостійних робіт. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять з метою перевірки набутих здобувачем вищої освіти знань, умінь, навичок та інших компетентностей з навчальної дисципліни. Результати поточного контролю оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Максимальна кількість балів на поточному контролі, які використовуються при розрахунку успішності здобувачів вищої освіти, становить 50 балів.

Підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання з дисципліни «Іноземна мова». Для обліку результатів навчання використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи здобувачів вищої освіти. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображуються у відомостях обліку успішності, індивідуальному навчальному плані аспіранта. *Присутність здобувачів вищої освіти при проведенні підсумкового контролю (заліку, екзамену) є обов'язковою.* Максимальна кількість балів на підсумковому контролі, які використовуються при розрахунку успішності здобувачів вищої освіти, становить 50 балів.

Під час підсумкового контролю здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії отримує білет, в якому є такі питання:

1. Читання та письмовий переклад (зі словником) на рідну мову оригінального тексту за фахом. Обсяг 2000 др. зн. Якщо не виконаний мінімум–75% тексту, іспит не слід продовжувати. Час для виконання роботи 45 хвилин. *Форма перевірки - читання частини тексту вголос, перевірка підготовленого перекладу (перевіряються навички та вміння читання з повним та точним розумінням перекладу та вміння користуватись словником,*

читання вголос).

2. Написання та обговорення анотації до тексту першого завдання.

Час для підготовки – 10 хвилин.

Форма перевірки – читання анотації вголос, перевірка граматичної правильності написаної анотації. Перевіряються навички та вміння укласти анотацію до фахової наукової статті.

3.Бесіда іноземною мовою за допомогою запитань, які стосуються фаху та наукової роботи здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії (*перевіряються навички та вміння усного мовлення, як спонтанного так і підготовленого; можна використовувати запитання, які висвітлені в оригінальних текстах за фахом*).

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на практичних заняттях

Оцінка «відмінно» виставляється за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.

Оцінка «добре» виставляється за вияв здобувачем вищої освіти повних, систематичних знань з дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури; здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але здобувач вищої освіти припускається несуттєвих помилок при викладанні матеріалу.

Оцінка «задовільно» виставляється за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною та додатковою літературою, передбаченою програмою; здобувач вищої освіти припускається суттєвих помилок при викладанні матеріалу, але спроможний усунути їх за допомогою викладача.

Оцінка «незадовільно» виставляється за викладення здобувачем вищої освіти матеріалу, що складає менше 50% необхідного обсягу; незнання основного активного словника і граматичних правил: невміння передати навчальну інформацію засобами іноземної мови адекватно, неспроможність дати відповіді на запитання викладача. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться здобувачу вищої освіти, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВЗО без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Оцінювання самостійної роботи здійснюється за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час визначення загальної кількості балів за поточний контроль.

9. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	визначення	Залікова оцінка
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	дуже добре	зараховано
74-81	C	добре	
64-73	D	задовільно	зараховано
60-63	E	достатньо	
35-59	FX	незадовільно з правом повторного складання підсумкового контролю	незараховано
0-34	F	незадовільно без права повторного складання підсумкового контролю	

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	визначення	Екзаменаційна оцінка
90-100	A	відмінно	відмінно
82-89	B	дуже добре	добре
74-81	C	добре	
64-73	D	задовільно	задовільно
60-63	E	достатньо	
35-59	FX	незадовільно з правом повторного складання підсумкового контролю	незадовільно
0-34	F	незадовільно без права повторного складання підсумкового контролю	

10. Рекомендована література

Основна

1. Англійська мова для ділового спілкування / Н.Г. Флісюк, О. В. Василенко. — К. : Друкарня МВС України, 2014.—158 с.
2. Англійська мова для правоохоронців : в 2 ч. Частина 1 : [навч. посіб.] / за заг. ред. І. Г. Галдецької. — К. : Нац. акад. внутр. справ, 2014. — 228 с.
3. Англійська мова для правоохоронців : в 2 ч. Частина 2 : [навч. посіб.] / за заг. ред. І. Г. Галдецької. — К. : Нац. акад. внутр. справ, 2014. — 342 с.
4. Англійська мова для студентів юридичних факультетів. Частина 1 : [навч. посіб.] / за заг. ред. Л. О. Голік та О. В. Степаненко. — К.: РВЦ НАВС, 2013. — 267 с.
5. Англійська мова для студентів юридичних факультетів. Частина 2 : [навч. посіб.] / Богущкий В. М.— К.: РВЦ НАВС, 2013. — 253 с.
6. Англійська мова для правоохоронців [Електронний ресурс] : [електрон. посіб.]. — Режим доступу : http://www.naiu.kiev.ua/tslc/index.php?razdel=pidrozdily&page=k_im5
7. Галдецька І.Г. Англійська мова для працівників ОВС : практикум / Галдецька І. Г.— К. : Нац. акад. внутр. справ, 2011. — 236 с.
8. Обухова О. Ю. Англійська мова для магістрів-правознавців: [посіб.] / Обухова О. Ю., Старцева Т.А., Філіповіч Т. А. — К.: Київ. нац. ун-т внутр. справ, 2010. — 92 с.
9. Brown G. D., Rice S. Professional English in Use: Law. Cambridge University Press, 2015. – 128 p.
10. Murphy R. English Grammar in Use (for intermediate students) / Murphy R. — Third edition, Cambridge University Press, 2018. — 380 p.

Додаткова

1. Верба Г. В. Довідник з граматики англійської мови / Г.В. Верба, Л.Г.Верба. — К. : Освіта, 2005.— 320 с.
2. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми / Карабан В. І. — Вінниця : Нова книга, 2004. — 576 с.
3. Кононов О. І знову про проблеми юридичного перекладу [Електронний ресурс] / О. Кононов. — Режим доступу: <http://www.yur-gazeta.com/oarticle/1291/>
4. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу : [підруч.] / Корунець І. В. — Вінниця: Нова книга, 2003. — 448 с.
5. Новий англо-український, українсько-англійський словник : 60 000 слів. — Х. : Єдинорог ; Світовид ; Промінь, 2001. — 576 с.
6. Словничок юридичних термінів : навч. посіб. / [уклад. В. П. Марчук]. — К.: МАУП, 2003. — 128 с.
7. Сучасний англо-український, українсько-англійський словник з граматиною : 50 000 слів / [упоряд. Ю. М. Набока].—К. : Книголюб, 2000.—543 с.

8. Фіщенко І.І. Англійська мова :[посіб. з навчання реферуванню юрид. текстів] / Фіщенко І. І. — К. : Друкарня МВС України, 2002.—158 с.
9. Хоменко Н. С. Англійська мова для юристів / Хоменко Н. С. — К.: МАУП, 2003. — 120 с.
10. Переклад англomовної юридичної літератури :[навч. посіб.] /Черноватий Л. М., Карабан В. І., Іванко Ю. П., Ліпко І. П.— Вінниця: Нова Книга, 2006. — 656 с.
11. English for Law Students: [підруч. з англійської мови для студ.І–ІІІ курсів юрид. спец.вищ.навч. закл.] / за заг. ред. В. П. Сімонок. — Х.: Право, 2006. — 416 с.
12. Pchenko O. M. English for science & technology / Pchenko O. M. — К., 1996. — 241 с.
13. Pchenko O. M. Thelanguageofscience. Semantics. Pragmatics. Translation / Pchenko O. M. — Kyiv: RPE "Publishing house "The scientific thought" of the National Academy of Sciences of Ukraine ", 2009. — 288 p.
14. International Police Training Journal. Issue 3, January 2012.
15. International Police Training Journal. Issue 4, August 2012.
16. New Law Journal. 2012.
17. New Law Journal. 2013.
18. Police. The Law Enforcementmagazine. January — December 2012.
19. Police. The Law Enforcementmagazine. January — March 2013.
20. Оригінальна література з фаху.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.abajournal.com/>
2. <https://crimesciencejournal.springeropen.com/>
3. <http://journals.sagepub.com/home/euc>
4. http://ec.europa.eu/justice/index_en
5. <http://www.homeoffice.gov.uk/police/>
6. <http://thomas.loc.gov/>
7. <http://www.mpsf.org/pub/const/>
8. <http://www.loc.gov/law/guide/us.html>
9. <http://www.supremecourtus.gov>
10. <http://en.academic.ru/dic.nsf/enwiki/33152>
11. Postgraduate English: A Journal and Forum for Postgraduates in English [electronic resource]. — Mode of access : <http://community.dur.ac.uk/postgraduate.english/ojs/index.php/pgenglish/>